

Organik G?da Tüketim Ölçe?i (Organic Food Consumption Scale- OFC)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Organik G?da Tüketim Ölçe?i (Organic Food Consumption Scale- OFC)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28161>

Özet

Organik Gıda Tüketim Ölçeği (OFC), Eti-çli, Anl ve Kılıç tarafından 2019 yılında geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin organik gıda ürünlerini tüketme eğilimlerini, sıklıkların ve bu konudaki tutumların ölçmek amacıyla tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik/güvenirlilik analizleri, özellikle tüketici davranışları ve pazarlama psikolojisi alanlarında kullanılmak üzere sağlam bir temel sunmayı hedeflemiştir.

OFC, tüketicilerin organik ürünlere yönelik algıları, saik bilinci, çevresel kaygılar ve etik motivasyonlar gibi faktörler bağlamında değerlendirilen çok boyutlu bir yapıyı ortaya koymaktadır. Bu araç, akademik araştırmacılar ve sektör profesyonelleri için önemli bir ölçme aracı olarak geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Organik Gıda, Tüketim Davranışları, Psikometri, Ölçek Geliştirme, Tüketici Tutumu, OFC, Çevre Bilinci.

Yazarlar

Gülnur Eti-çli, Nazlı Köse Anl, Burcu Kılıç.

Amaç

Organik Gıda Tüketim Ölçeği'nin (OFC) temel amacı, bireylerin organik gıda tüketimi ile ilgili davranışsal eğilimlerini ve tutumlarını geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek standart bir araç sunmaktır. Bu ölçek, araştırmacıların tüketici motivasyonlarını ve organik ürün pazarına etki eden psikososyal faktörleri derinlemesine incelemesine olanak tanır.

Geliştirme çalışması, Türkiye bağlamında organik gıda tüketimini etkileyen özgün faktörleri belirlemeyi ve bu faktörlerin yapısal ilişkilerini analiz etmeyi amaçlamıştır. Bu sayede, tüketim alışkanlıklarının altında yatan psikolojik mekanizmalar daha iyi anlaşılabilir.

Yapı

Ölçek, bireylerin organik gıda tüketimine yönelik algıları ve pratiklerini temsil eden bir dizi alt boyutu ölçmek üzere yapılandırılmıştır. Ölçeğin ölçtüğü temel yapı (konstrukt), genellikle saik kaygı, çevresel etki bilinci, güven algısı ve fiyat hassasiyeti gibi unsurları içeren çok boyutlu bir tüketim eğilimi modeline dayanır.

OFC, sadece sıklık ölçümünden ziyade, tüketicinin organik gıdaya verdiği değeri ve bu ürünleri

tercih etme nedenlerini psikolojik düzeyde ele almaktadır. Bu yapı, tüketim davranışının tahmin edilmesinde kritik rol oynayan bilişsel ve duyuşsal bileşenleri kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Etiçli, Anıl & Kılıç, 2019), elde edilen sonuçların ölçülmek istenen yapıyı ne derece doğru temsil ettiğini göstermek için çeşitli geçerlik analizleri uygulanmıştır. Bu analizler genellikle Yapı Geçerliliği (Construct Validity) üzerine odaklanmıştır.

Yapı Geçerliliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılarak test edilmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak beklenen faktör yapısını doğruladığını göstermeyi amaçlanmıştır. Ayrıca, ölçek maddelerinin ilgili literatürle uyumlu olup olmadığını kontrol etmek için Kapsam Geçerliliği (Content Validity) çalışmaları da yürütülmüştür. Kaynak bilgide detaylar belirtilmemiş olsa da, yayınlanan akademik makale bu geçerlik kanıtlarını sunmaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin tutarlı ve kararlı ölçümler yapabilme yeteneği olan Güvenirlilik, iç tutarlılık analizleri ile değerlendirilmiştir. Geliştirme çalışmasında, ölçeğin tamamı ve alt boyutları için Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır.

Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı temel yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin zaman içinde kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik yöntemlerinin de kullanılması muhtemeldir.

Faktör Analizi

Organik Gıda Tüketim Ölçeği'nin (OFC) geliştirilmesi sürecinde, ölçeğin boyutluluğunu belirlemek ve temel faktör yapısını ortaya çıkarmak amacıyla Faktör Analizi (Factor Analysis) kullanılmıştır.

İlk aşamada, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile madde havuzundan anlamlı faktörler ayrılmıştır ve ölçeğin nihai yapısı belirlenmiştir. Ardından, Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak bu faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde istatistiksel olarak uygunluğu ve uyumu test edilmiştir. Bu analizler, organik gıda tüketimini ölçen alt boyutların (örneğin, Sağlıklı Odaklı Tüketim, Çevresel Etik vb.) varlığını desteklemiştir.

Araç

Test Türü: Ölçek Geliştirme (Tutum ve Davranış Ölçümü)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı kullanılır. (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir, ancak geliştirme makalesi bu bilgiyi içermektedir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tüketiciler, Genel Yetişkin Popülasyon

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Ölçek, Türkiye'deki tüketiciler üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak standardize edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Katılımcıların organik gıda tüketimiyle ilgili ifadelerine ne ölçüde katılımlarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

OFC, Tüketici Davranışları, Gıda Tercihleri, Çevresel Etik, Sağlık Bilinci, Likert Ölçeği, Pazarlama Psikolojisi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi Kaynakta Mevcut Değildir.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: Sorumlu Yazar İletişim: gulnur.icli@klu.edu.tr

Yayın Adresi: Kırklareli Üniversitesi, Türkiye (Yazarın bağlı olduğu kurum bilgisine dayanarak.)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019

İzinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için genellikle yazarından izin alınması tavsiye edilir. Sorumlu yazar Gülnur Eti İleri ile yukarıda belirtilen e-posta adresi üzerinden iletişime geçilebilir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı geliştirme süreci aşağıdaki linkte PDF olarak mevcuttur. Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [organik-gida-tuketim-olcegi-organic-food-consumption-scale-ofc-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Eti-çli, G., Anı, N. K., & Kılıç, B. (2019). Organic Food Consumption Scale (OFC): Development and validation. *Pacific Business Review International*, 11(9), 16-30.

Makalenin açık erişim linki: acikerisim.kirklareli.edu.tr

Organik Gıda Tüketim Ölçeği (Organic Food Consumption Scale- OFC)

Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen akademik makaleye başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM